

Finansdepartementet

**Remissvar avseende Statskontorets rapport En form för
kollektivt beslutsfattande – en kartläggning och prövning av
nämndmyndigheter (2024:11)****Ert dnr Fi2024/01367**

Statskontoret föreslår i sin rapport att regeringen kan överväga att överföra Notarienämnens uppgift att pröva överklaganden av Domstolsverkets beslut som gäller anställning av notarier till Överklagandenämnden för nämndemannauppdrag med hänvisning till att båda nämndernas ärenden rör överklagandeärenden inom samma sfär och att Notarienämnens verksamhet i praktiken är mycket begränsad.

Överklagandenämnden för nämndemannauppdrag avstyrker förslaget. Nämnden anser inte att det är ändamålsenligt att inordna vissa av Notarienämnens uppgifter i nämnden. Även om ärendena kan sägas vara inom samma sfär är det trots allt fråga om helt skilda frågor som ska bedömas. Även hur regeringen utser ledamöter till Överklagandenämnden för nämndemannauppdrag talar emot att inordna vissa av Notarienämnens uppgifter i nämnden.

Överklagandenämnden för nämndemannauppdrag har till uppgift att pröva överklaganden av domstolsbeslut om entledigande och avstängning av nämndemän i enlighet med 4 kap. 8 b § rättegångsbalken och 23 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar. Ärendena avgörs som regel efter föredragning vid sammanträde, vilket innebär att antalet ärenden avgör i vilken omfattning nämnden behöver sammanträda. Nämnden har som

**ÖVERKLAGANDENÄMNDEN
FÖR NÄMNDEMANNAUPPDRAG**

DATUM
2024-11-22

DIARIENR
51-2024-14

ambition att avgöra ärenden inom en till två månader från att de kommer in. Nämndens beslut om avstängning och entledigande får inte överklagas.

Det som nämnden prövar i ett ärende om avstängning är om domstolen haft fog för att stänga av en nämndeman. Domstolen får stänga av en nämndeman om denne är föremål för ett ärende om entledigande, är föremål för förundersökning eller står under åtal för ett brott som vid fällande dom kan antas leda till entledigande, eller i övrigt uppvisar ett beteende eller tillstånd som bedöms skada allmänhetens förtroende. Det som nämnden prövar i ett ärende om entledigande är om nämndemannen är olämplig för uppdraget med anledning av brottslighet eller annat förtroendskadligt beteende än brottslighet. När det gäller annat förtroendskadligt beteende än brottslighet kan det vara fråga om tillstånd, ageranden och uttalanden både inom och utanför nämndemannarollen.

Att vara nämndeman är ett uppdrag och inte någon anställning. En nämndeman deltar i rättens avgöranden som representant för allmänheten. Som framgått ovan är nämndens prövning i praktiken begränsad till lämpligheten hos en nämndeman. När det gäller frågor om behörigheten att vara nämndeman prövas domstolens beslut i stället av Domstolsverket. Överklagande sker då till allmän förvaltningsdomstol. Notariatjänstgöring är däremot en anställning och en utbildningstjänstgöring. Såvitt framgår av Notarieförordningen (1990:469) prövar Notarienämnden frågor om anställning som rör bland annat antagning till notariatjänstgöring, om tidigare tjänstgöring hos en arbetsgivare kan tillgodoräknas som notariatjänstgöring och om notariemeritering förvärvats på ett tillfredsställande sätt. Dessutom följer Notarienämnden upp notariatjänstgöringens kvalitet och innehåll i domstolarna och meddelar föreskrifter om tjänstgöringen. Det är alltså fråga om helt skilda frågeställningar som prövas förutom frågan om notarien kan anses lämplig för notariatjänstgöring om denne förekommer i belastningsregistret.

**ÖVERKLAGANDENÄMNDEN
FÖR NÄMNDEMANNAUPPDRAG**

DATUM
2024-11-22

DIARIENR
51-2024-14

Även när det gäller nämndens sammansättning kan det ifrågasättas om det är lämpligt att inordna vissa av Notarienämnens uppgifter i nämnden.

Överklagandenämnden för nämndemannauppdrag består i dag av en ordförande och en vice ordförande, som har domarbakgrund, samt två ledamöter som företrädare för allmänintresset och en ledamot från Nämndemännens Riksförbund. För varje annan ledamot än ordföranden och vice ordföranden ska finnas en ersättare. I Notarienämniden har ledamöterna domarbakgrund eller särskild kompetens inom utbildningsområdet.

Regeringen har alltså gjort bedömningen att det krävs annan kompetens i Överklagandenämnden för nämndemannauppdrag än i Notarienämniden.

Antalet ledamöter i Överklagandenämnden för nämndemannauppdrag skulle sannolikt behöva utökas så att erforderlig kompetens finns i nämnden. Det framstår även som oklart var Notarienämnens uppgifter att meddela föreskrifter om tjänstgöringen kommer att hanteras. Sammanfattningvis anser nämnden inte att förslaget ger några effektivitetsvinster.

Överklagandenämndens yttrande beslutades av nämnden efter föredragning av nämndens sekreterare.

Ylva Johansson
ordförande

Birgitta Törnered
sekreterare